

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور

عنوان:

شناسایی و آزمایش اکوسیستم‌های آبی
در آبهای خلیج فارس و دریای عمان

مجری:

فریدون عوفی

شماره ثبت

۵۳۵۳۳

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور

عنوان طرح/پروژه: شناسایی و آمایش اکوسیستم های آبی در آبهای خلیج فارس و دریای عمان
کد مصوب: ۹۵۰۷۸۴-۹۵۰۲۸-۹۵۰۱-۹۵۰۳۴-۱۲-۱۲-۱۲۴۸
نام و نام خانوادگی نگارنده/نگارندگان: فریدون عوفی
نام و نام خانوادگی مجری مسئول (اختصاص به پروژه ها و طرحهای ملی و مشترک دارد): -
نام و نام خانوادگی مجری /مجریان: فریدون عوفی
نام و نام خانوادگی همکار(ان): سیامک بهزادی، سیمین دهقان مدیسه، محسن نوری نژاد، مهناز ربانی ها
نام و نام خانوادگی مشاور(ان): -
نام و نام خانوادگی ناظر(ان): -
محل اجرا: استان تهران
تاریخ شروع: ۹۵/۴/۱
مدت اجرا: ۱ سال و ۹ ماه
ناشر: موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور
تاریخ انتشار: سال ۱۳۹۷
حق چاپ برای مؤلف محفوظ است. نقل مطالب، تصاویر، جداول، منحنی ها و نمودارها با ذکر مأخذ
بلامانع است.

«سوابق طرح یا پروژه و مجری مسئول / مجری»

طرح/پروژه: شناسایی و آزمایش اکوسیستم هایی آبی در آبهای خلیج

فارس و دریای عمان

کد مصوب: ۹۵۰۷۸۴-۹۵۰۲۸-۹۵۰۱-۰۳۴-۱۲-۱۲-۱۲۴۸

شماره ثبت (فروست): ۵۳۵۳۳ تاریخ: ۱۳۹۷/۲/۲۶

با مسئولیت اجرایی جناب آقای فریدون عوفی دارای مدرک

تحصیلی دکتری در رشته بیولوژی دریا می باشد.

پروژه توسط داوران منتخب بخش زیست فناوری و فرآوری آبزیان

در تاریخ ۹۶/۱۲/۲۳ مورد ارزیابی و با رتبه عالی تأیید گردید.

در زمان اجرای پروژه، مجری در:

ستاد ■ پژوهشکده □ مرکز □ ایستگاه □

با سمت مدیر گروه اکولوژی خلیج فارس و خلیج عمان در مؤسسه

تحقیقات علوم شیلاتی کشور مشغول بوده است.

صفحه	عنوان
۱	چکیده
۲	۱- مقدمه
۶	۲- مواد و روشها
۷	۳- نتایج
۷	۳-۱- خوریات
۷	۳-۱-۱- خورهای استان بوشهر
۱۱	۳-۱-۲- خورهای استان هرمزگان
۱۲	۳-۱-۳- خورهای استان خوزستان
۱۴	۳-۱-۴- خورهای استان سیستان و بلوچستان
۱۵	۳-۲- مصب
۱۶	۳-۳- رودخانه ها و زیر حوضه های آبریز حوضه خلیج فارس و دریای عمان
۱۸	۳-۳-۱- زیر حوضه مرزی غرب
۱۸	۳-۳-۲- زیر حوضه کرخه
۱۹	۳-۳-۳- زیر حوضه کارون بزرگ
۲۰	۳-۳-۴- زیر حوضه جراحی- زهره
۲۰	۳-۳-۵- زیر حوضه حله
۲۱	۳-۳-۶- زیر حوضه کل - مهران
۲۲	۳-۳-۷- زیر حوضه سدیچ- بندرعباس
۲۲	۳-۳-۸- زیر حوضه رایج- باهو کلات
۲۶	۳-۴- آبسنگ مرجانی
۳۰	۳-۵- سواحل شنی و ماسه ای
۳۰	۳-۶- کرانه های صخره ای
۳۱	۳-۷- سبغا و آبگیرهای لب شور ساحلی
۳۲	۳-۸- سواحل گلی جزر و مدی
۳۴	۳-۹- خلیج های کوچک ساحلی

عنوان	«فهرست مندرجات»	صفحه
۳-۱۰- تالابهای بین‌المللی (کنوانسیون رامسر) محدوده ساحلی	۳۵	
۳-۱۰-۱- خلیج گواتر و خور باهو کلات - استان: سیستان و بلوچستان	۳۶	
۳-۱۰-۲- تالاب شادگان - استان: خوزستان	۳۷	
۳-۱۰-۳- تنگه خوران - استان: هرمزگان	۳۷	
۳-۱۰-۴- دلتای رودشور، رودشیرین و رود میناب - استان: هرمزگان	۳۸	
۳-۱۰-۵- دلتای رودگز و رود حرا - استان: هرمزگان	۳۸	
۳-۱۰-۶- جزیره شیدور - استان: هرمزگان	۳۹	
۳-۱۱- جزایر	۴۰	
۳-۱۱-۱- جزیره قشم	۴۸	
۳-۱۱-۲- جزیره لارک	۵۳	
۳-۱۱-۳- جزیره هنگام	۵۷	
۳-۱۱-۴- جزیره هندورابی	۵۹	
۳-۱۱-۵- جزیره هرمز	۶۰	
۳-۱۱-۶- جزیره لاوان	۶۲	
۳-۱۱-۷- جزیره شیدور	۶۷	
۳-۱۱-۸- جزیره خارک	۶۹	
۳-۱۱-۹- جزیره خارکو	۷۱	
۳-۱۲- جنگلهای دریایی مانگرو (حرا و چنل)	۷۲	
۳-۱۲-۱- منطقه حفاظت شده گاندو	۷۵	
۳-۲-۱-۲- منطقه حفاظت شده حرا	۷۶	
۳-۱۲-۳- منطقه حفاظت شده نای بند	۷۶	
۳-۱۳- مناطق حساس دریایی - ساحلی جنوب ایران	۷۷	
۴- بحث و نتیجه‌گیری	۷۸	
منابع	۸۸	
چکیده انگلیسی	۹۱	

چکیده

ناحیه ساحلی محل پیوند آب و خشکی و فصل مشترک عملکرد دو اکوسیستم با خصوصیات مجزا از یکدیگر است. محیط زیست ساحلی یک سیستم تکامل یافته طبیعی و در برگیرنده پیچیده ترین و در عین حال غنی ترین اکوسیستم های مولد بر روی کره زمین می باشد. که این ناحیه، منطقه ای انتقالی و به شدت آسیب پذیر است و از آنجا که پذیرنده آلاینده های خشکی و دریا می باشد، از تجمع آلاینده ها در معرض تهدید دائمی قرار دارد. آلودگی دریاها و تاثیر فعالیت های خشکی که ماحصل پیامد توسعه اقتصادی- اجتماعی در خط ساحلی و حوضه های آبریز آن می باشد، از مهمترین مسائل در اغلب مناطق دنیاست که به طور مستقیم زیستگاه های ساحلی را تحت تاثیر قرار می دهد.

از آنجا که پارامترهای انتخاب مناطق حساس دریایی با ضوابط ارائه شده از سوی IUCN برای ذخیره گاه ها یا مناطق حفاظت شده مطابقت دارد، لذا وجود منابع حساس^۱ می تواند به عنوان مهمترین پارامتر ایجاد یک منطقه حفاظت شده یا حساس نیز تلقی گردد. در مجموع، مناطق حساس دریایی که می توانند در سواحل آبهای داخلی، آبهای سرزمینی، منطقه انحصاری و اقتصادی و آب های آزاد شناسایی و انتخاب گردند، نواحی هستند که واجد منابع حساس ساحلی و دریایی و یا وابسته به دریا بوده و این حساسیت به واسطه تنوع زیستی، غنای جمعیت جانداران، وجود گونه های در معرض خطر، گونه های در حال انقراض، گونه های آسیب پذیر، گونه های کمیاب، واقع شدن اجتماعات حیاتی در آستانه تحمل اکولوژیک، حساسیت به آلاینده ها، کندی ترمیم زیست محیطی آسیب های وارده و مشکلات ناشی از پاکسازی آلاینده های محیطی ایجاد می گردد.

بر اساس تحقیقات انجام شده در ایران در مورد شناسایی مناطق و منابع حساس، این مناطق و منابع به دو گروه متمایز به صورت زیر تفکیک می گردد:

۱- گروه منابع حساس زیستی: شامل جنگل های مانگرو، آبنسنگ های مرجانی، لاک پشطان دریایی، پرندگان آبی، گیاهان دریایی و پستانداران دریایی.

۲- گروه منابع حساس فیزیکی: شامل ساختمان فیزیکی سواحل در زیر بخش های سواحل گلی، ماسه ای، سنگی و اشکال هیدرولوژیک کرانه در گروه های آبشناختی، مصب، خور و خلیج کوچک.

کلمات کلیدی: زیستگاه های آبریزان، مناطق حساس ساحلی، خلیج فارس، خلیج عمان

¹ Vulnerable Marine Resources